

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Pavla Simona, JUDr. Romana Fialy, Mgr. Ing. Radovana Havelce, JUDr. Pavla Pavlíka a JUDr. Marie Žiškové, rozhodl o návrhu **Nejvyššího správního soudu**, se sídlem v Brně, Moravské náměstí 6, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi ním a **kárnou komisí Exekutorské komory České republiky**, se sídlem v Praze 4, Na Pankráci 1062/58, a dalších účastníků sporů vedených u kárného senátu kárné komise Exekutorské komory České republiky pod sp. zn. KŽ 06/2012, KŽ 02/2013 a KŽ 03/2013, ve věci kárných řízení: kárného žalobce **ministra spravedlnosti**, se sídlem v Praze 2, Vyšehradská 16 a **předsedy kontrolní komise Exekutorské komory České republiky**, se sídlem v Praze 4, Na Pankráci 1062/58 a kárně obviněného **Mgr. R. M.**, v době zahájení řízení exekutorského kandidáta soudního exekutora JUDr. Tomáše Vrány, Exekutorský úřad Přerov, se sídlem v Přerově, Komenského 38, t. č. soudního exekutora, Exekutorský úřad Přerov – Mgr. R. M., se sídlem v Přerově, Dr. Skaláka 1450/13, zastoupeného Mgr. Tomášem Greplem, advokátem se sídlem v Olomouci, Horní nám. 365/7

t a k t o :

- I. **Příslušný** vydat rozhodnutí ve sporech vedených u kárného senátu kárné komise Exekutorské komory České republiky pod sp. zn. KŽ 06/2012, KŽ 02/2013 a KŽ 03/2013, ve věci kárných řízení, **je kárný senát kárné komise Exekutorské komory České republiky.**
- II. Rozhodnutí kárného senátu kárné komise Exekutorské komory České republiky ze dne 20. ledna 2015, čj. KŽ 06/2012 - 49, KŽ 02/2013 - 10 a KŽ 03/2013 - 77, **se zrušují.**

O d ů v o d n ě n í :

I.

Dosavadní průběh řízení

Podáním doručeným dne 24. června 2015 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, se kárný senát Nejvyššího správního soudu jako kárného soudu (dále jen „kárný soud“) domáhal, aby zvláštní senát rozhodl spor o pravomoc podle § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 131/2002 Sb., který vznikl mezi ním a kárnou komisí Exekutorské komory České republiky (dále též „kárný senát“) ve věci kárných žalob vedených u tohoto orgánu pod sp. zn. KŽ 06/2012, KŽ 02/2013 a KŽ 03/2013 a podaných proti exekutorskému kandidátovi Mgr. R. M., jenž se před jejich projednáním a rozhodnutím stal soudním exekutorem.

Z předloženého spisu vyplynuly následující skutečnosti:

Návrhem podaným ministrem spravedlnosti u kárné komise Exekutorské komory České republiky dne 23. července 2012, čj. 16/2012-OSD-ENA/30, vedeným pod sp. zn. KŽ 06/2012, a dne 24. července 2013, čj. 94/2013-OSD-ENA/27, vedeným pod sp. zn. KŽ 03/2013, a dále návrhem podaným předsedou kontrolní komise Exekutorské komory dne 8. dubna 2013, sp. zn. KAZAB 11/13, vedeným pod sp. zn. KŽ 02/2013, bylo zahájeno kárné řízení o kárné odpovědnosti exekutorského kandidáta Mgr. R. M., který se měl dopustit kárného provinění podle § 116 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění účinném do 31. prosince 2012.

Ministr spravedlnosti v průběhu kárného řízení jmenoval dne 20. listopadu 2013 kárně obviněného Mgr. R. M. soudním exekutorem. Dne 19. února 2014 zanikl kárně obviněnému pracovní poměr k soudnímu exekutorovi JUDr. Tomáši Vránovi a k témuž dni byl vyškrtnut ze seznamu exekutorských kandidátů, neboť dne 20. února 2014 zahájil výkon samostatného exekutorského úřadu.

V důsledku jmenování kárně obviněného soudním exekutorem a ukončení jeho pracovního poměru u soudního exekutora musel kárný senát zvážit, zda má pravomoc o předmětných kárných žalobách rozhodnout. Kárný senát zhodnotil, zda by měl ve věci pokračovat, neboť ustanovení § 120a odst. 1 exekučního řádu stanoví, že „*pro rozhodnutí v kárném řízení je rozhodující skutkový a právní stav v době, kdy ke kárnému provinění došlo; pozdější právní úpravy se použije, jestliže je to pro kárně obviněného příznivější*“. *Ad absurdum* by však bylo možné dospět k výkladu, kdy by s odkazem na předchozí bylo možné kárně trestat i osoby, které již zcela opustily profesní společenství a vůči nimž již kárný senát nemá žádná kárná oprávnění. Okamžik spáchání žalovaného skutku je tedy rozhodující pro posuzování viny a ukládání trestu, pro posouzení pravomoci rozhodnout o vině a trestu však nemůže být rozhodný. Kárný senát také zvažoval, zda v řízení pokračovat, neboť pro určení pravomoci je rozhodný den podání kárné žaloby, tedy zahájení kárného řízení, a proto by měl řízení dokončit ten orgán veřejné moci, u něhož bylo řízení zahájeno. Shledal však, že podle § 132 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v souvislosti s § 45a kárného zákona se zásada *perpetuatio fori* pro kárné řízení použije přiměřeně, avšak pouze na situace, kdy věcná příslušnost přechází ze správního orgánu nižšího stupně na správní orgán vyššího stupně, což v tomto případě není. Dále se kárný senát zabýval otázkou, zda kárné řízení zastavit, neboť pro určení pravomoci je rozhodný den vydání případného kárného rozhodnutí. Uzavřel však, že pokud nemá pravomoc vést kárné řízení proti exekutorovi, pak nemůže ani rozhodnout o zastavení kárného řízení, a to ani za situace popsané v § 119 odst. 1 písm. b) exekučního řádu, kdy „skončil pracovní poměr kandidáta nebo koncipienta u exekutora“, neboť usnesení o zastavení je způsobilé zasáhnout do právní sféry účastníků kárného řízení.

V důsledku těchto úvah kárný senát rozhodnutími ze dne 20. ledna 2015, čj. KŽ 06/2012 - 49, KŽ 02/2013 - 10 a KŽ 03/2013 - 77, řízení ve věci kárných žalob proti kárně obviněnému Mgr. R. M. postoupil kárnému soudu, neboť shledal, že podle ustanovení § 117a odst. 1 exekučního řádu je sám kárný senát ustanovený podle § 114 odst. 4 exekučního řádu oprávněn rozhodnout pouze v případě, pokud se kárného provinění dopustil exekutorský kandidát nebo koncipient. Jde-li o kárné řízení proti exekutorovi, pak exekuční řád ve svém § 121 odst. 1 odkazuje na použití ustanovení zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů (dále jen „kárný zákon“). V odůvodnění kárný senát uvedl, že není kompetentní ve věci rozhodnout, pokud by rozhodnutí

mohlo mít pro kárně obviněného hmotněprávní důsledky. Řízení o kárných žalobách proto postoupil kárnému soudu, neboť jemu je svěřena pravomoc a příslušnost k vedení řízení ve věcech soudních exekutorů s tím, že tento by měl z hlediska hmotného práva rozhodnout tak, jak by rozhodl kárný senát, tedy zejména soudnímu exekutorovi neuložit trest vyšší, než který by mohl být uložen exekutorskému kandidátovi.

Kárný soud (dále též „navrhovatel“) se s postoupením věci neztotožnil, a proto podal návrh na řešení kompetenčního sporu zvláštnímu senátu. Navrhovatel po předběžné poradě dospěl k závěru, že předložené věci nelze kvalifikovat jako spory, k jejichž rozhodnutí by byla dána jeho pravomoc. Své stanovisko hájil tím, že právní úprava rozděluje pravomoc rozhodovat o kárných deliktech exekutorského stavu mezi orgán profesní samosprávy a soud. Dopustil-li se kárného provinění exekutorský kandidát nebo koncipient, rozhoduje kárný senát (§ 117a odst. 1 za použití § 144 exekučního řádu), o kárném provinění soudního exekutora však rozhoduje kárný soud [§ 121 odst. 1 exekučního řádu za použití § 2 písm. a) a § 4b kárného zákona], přičemž možnost kárného stíhání je vázána na výkon té které funkce. Kárně obviněného kandidáta proto není podle § 119 odst. 1 písm. b) exekučního řádu možné dále stíhat, pokud skončil jeho pracovní poměr u exekutora. Podobně nelze stíhat exekutora, zanikl-li mu výkon exekutorského úřadu [§ 14 písm. b) kárného zákona]. Pravomoc kárného senátu je proto vymezena trvajícím pracovním poměrem k exekutorovi a jednáním, jehož se dopustil jako kandidát. Obdobně pravomoc kárného soudu je vymezena výkonem exekutorského úřadu kárně obviněným a jednáním, jehož se dopustil jako exekutor. Kárný soud by ve snaze překlenout tuto mezeru v právní úpravě rozšířením své kompetence na jednání, jehož se exekutor nedopustil v postavení exekutora, čelil shora popsané právní úpravě i ústavním mantinelům (čl. 2 odst. 3 Ústavy; čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Ze všech těchto skutečností vyplývá, že se jedná o spor, který by měl rozhodnout kárný senát, nikoli kárný soud. Usnesením ze dne 22. června 2015, čj. 15 Kse 3/2015 – 10, proto navrhovatel spojil věci ke společnému projednávání a rozhodnutí s tím, že nadále budou vedeny pod sp. zn. 15 Kse 3/2015 a dalším výrokem rozhodl o předložení této věci zvláštnímu senátu.

II.

Právní úprava a úvahy zvláštního senátu

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi soudem a orgánem profesní samosprávy se zvláštní senát řídil následující úvahou:

Kárný senát popřel svou pravomoc o kárných žalobách rozhodnout a rovněž navrhovatel popírá svou pravomoc ve věci rozhodnout poté, co mu byla postoupena; zvláštní senát proto shledal, že se jedná o negativní (záporný) kompetenční spor, k jehož projednání a rozhodnutí je povolán zákonem č. 131/2002 Sb.

Podstatou kompetenčního sporu je otázka, zda má o kárných žalobách proti exekutorskému kandidátovi, který se v průběhu jejich projednávání stal soudním exekutorem, rozhodnout kárný senát nebo navrhovatel.

Exekutor je fyzickou osobou, která absolvovala právnickou fakultu na vysoké škole se sídlem v ČR (resp. v cizině, za podmínky uznání vzdělání), je bezúhonná, po celou dobu výkonu své funkce musí mít plnou způsobilost k právním úkonům, vykonala alespoň tříletou exekutorskou (či jinou) praxi, složila exekutorskou (či jinou) zkoušku, po úspěšném absolvování výběrového řízení složila slib, byla ministrem spravedlnosti jmenována do exekutorského úřadu a následně uzavřela smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem exekuční činnosti. Po splnění těchto předpokladů uvedených

v § 9 až 12 exekučního řádu může exekutor vykonávat činnost svěřenou mu exekučním řádem či jinými zákony. Ze svého úřadu může být odvolán jen z důvodů uvedených v zákoně (Kasíková *et al.*: *Exekuční řád: komentář*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, xviii, 939 s. ISBN 9788074004766. S. 1-2).

Podle § 10 odst. 1 exekučního řádu: „*Exekutora jmenuje do exekutorského úřadu ministr na návrh Komory do 1 měsíce od doručení návrhu Komory na jmenování exekutora, a to do sídla v obvodu okresního soudu. Návrh na jmenování exekutora podává na základě výběrového řízení Komora do 1 měsíce od ukončení výběrového řízení. Výběrové řízení je ukončeno vydáním rozhodnutí prezidia Komory o tom, který uchazeč se ve výběrovém řízení umístil na prvním místě nebo kteří uchazeči uspěli tak, že splňují předpoklady na jejich jmenování*“.

Exekutorský kandidát je přitom podle § 23 exekučního řádu „zaměstnanec exekutora zapsaný do seznamu exekutorských kandidátů“.

Podle § 119 odst. 1 písm. b) exekučního řádu „*kárný senát bez ústního jednání řízení zastaví, jestliže skončil pracovní poměr kandidáta nebo koncipienta u exekutora*“.

Navrhovatel je podle § 3 kárného zákona oprávněn jednat a rozhodovat jako kárný soud v řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů. Ustanovení § 2 písm. a) kárného zákona zakládá pravomoc navrhovatele posuzovat kárnou odpovědnost soudce, předsedy soudu, místopředsedy soudu nebo předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu, kárnou odpovědnost státního zástupce a také kárnou odpovědnost soudního exekutora za kárné provinění, případně kárný delikt nebo závažný kárný delikt.

Pravomoc kárného senátu je na druhou stranu v ustanovení § 117a odst. 1 exekučního řádu vymezena tak, že: „O tom, zda se kandidát nebo koncipient dopustil kárného provinění, a o uložení kárného opatření rozhoduje v kárném řízení pro každou věc ustanovený tříčlenný kárný senát“.

Tímto právní úprava rozděluje pravomoc rozhodovat o kárných deliktech příslušníků exekutorského stavu mezi orgán profesní samosprávy a soud, přičemž možnost projednání a meritorního rozhodnutí o kárné žalobě je vázána na výkon určité funkce dle pracovního zařazení v exekutorském úřadu. K založení pravomoci kteréhokoliv z kárných subjektů je třeba současného naplnění dvou podmínek, kterými jsou aktivní příslušnost kárně obviněného k určité funkci uvnitř exekutorského stavu a jednání, jehož se dopustil při jejím výkonu.

Právní řád tedy nedovoluje procesní prostupnost mezi exekučním řádem a kárným zákonem. Jak uvedl již kárný soud v návrhu na zahájení řízení o kompetenčním sporu, právní úprava je deficitní, považujeme-li *de lege ferenda* za žádoucí, aby se zánikem pracovního poměru k exekutorovi nezanikla kárná odpovědnost kandidáta či koncipienta, který zůstane členem stavu v kvalitativně novém (vyšším) postavení. Vyplnění této mezery v právu je však výhradně v rukou zákonodárce.

Při vědomí této nedostatečnosti právní úpravy se jako jediným zákonným řešením situace, kdy exekutorský kandidát, jehož kárná provinění nebyla do jeho jmenování exekutorem projednána a kárný senát o nich nerozhodl, jeví řízení o kárných žalobách podle § 119 odst. 1 písm. b) exekučního řádu zastavit (srov. plenární náleží Ústavního soudu ze dne 27. března 2013, sp. zn. Pl. ÚS 17/13), neboť kárně obviněného kandidáta není možné nadále stíhat, skončil-li jeho pracovní poměr u exekutora, ať už je důvodem tohoto ukončení postup na jinou pozici v rámci exekutorské hierarchie nebo úplné opuštění této profesní oblasti.

Pravomoc k vydání rozhodnutí o zastavení řízení má přitom orgán, u něhož byly kárné žaloby podány, a který měl při nezměněných podmínkách pravomoc k vedení řízení. Dokončit řízení o kárné odpovědnosti kárně obviněného v posuzovaných řízeních je proto podle § 117a odst. 1 exekučního řádu v pravomoci kárného senátu.

III.

Obiter dictum zvláštního senátu

Obiter dictum zvláštní senát dodává, že nepovažuje za vhodné, aby soudním exekutorem byl jmenován exekutorský kandidát nebo koncipient, proti němuž vedené kárné žaloby nebyly dosud projednány a nebylo o nich rozhodnuto.

Exekutorovi se podle § 116 odst. 11 exekučního řádu „uloží kárné opatření odvolání z exekutorského úřadu, byl-li v posledních 5 letech před podáním návrhu na zahájení kárného řízení nejméně třikrát pravomocně uznán vinným závažným kárným deliktem, jestliže tato skutečnost zpochybňuje důvěryhodnost jeho dalšího setrvání v exekutorském povolání. Kandidátovi se uloží kárné opatření odvolání ze zastupování, byl-li v posledních 5 letech před podáním návrhu na zahájení kárného řízení nejméně třikrát pravomocně uznán vinným závažným kárným deliktem, jestliže tato skutečnost zpochybňuje důvěryhodnost jeho dalšího zastupování exekutora“.

Jestliže bylo uloženo kárné opatření odvolání z exekutorského úřadu, pak podle § 116 odst. 12 exekutorského řádu „*nesmí být odvolaný exekutor po dobu 5 let od právní moci rozhodnutí o odvolání jmenován exekutorem. Jestliže bylo uloženo kárné opatření odvolání ze zastupování, nesmí být odvolaný kandidát po dobu 5 let od právní moci rozhodnutí o odvolání ustanoven zástupcem nebo být jmenován exekutorem*“.

V případě, že by kandidát, o jehož kárné odpovědnosti je řízení vedeno, byl v posledních pěti letech před podáním návrhu na zahájení kárného řízení nejméně třikrát pravomocně uznán vinným závažným kárným deliktem, pak by mu podle § 116 odst. 11 exekučního řádu bylo uloženo kárné opatření odvolání ze zastupování, pokud by tato skutečnost zpochybňovala důvěryhodnost jeho dalšího zastupování exekutora. Poté, co by uvedené kárné opatření bylo uloženo, nesměl by být podle § 116 odst. 12 exekučního řádu odvolaný kandidát po dobu pěti let od právní moci rozhodnutí o odvolání ustanoven zástupcem exekutora nebo být jmenován exekutorem.

Exekutorská komora České republiky, jejímuž orgánu, tedy kárnému senátu, byly kárné žaloby doručeny, přitom podle § 10 odst. 1 exekučního řádu podává ministru spravedlnosti návrh na jmenování exekutora do exekutorského úřadu. Komora měla tedy skutečnost, že jsou vůči exekutorskému kandidátovi vedena řízení o jeho kárné odpovědnosti, vést v patrnosti; její návrh na jmenování soudním exekutorem vyvolává značné pochybnosti. Stejně tak bylo lze od ministra spravedlnosti očekávat, že před jmenováním navrženého kandidáta prověří jeho profesní minulost a důvěryhodnost zastávat tento úřad.

Nestandardní postup Exekutorské komory České republiky, resp. ministra spravedlnosti ale nelze zhojit postupem, který kárný senát zvolil. To by zjevně vybočilo z ústavních mantinelů stanovících limity výkonu veřejné moci podle čl. 2 odst. 3 Ústavy, jak správně poukazuje kárný soud.

**IV.
Závěr**

Zvláštní senát z výše uvedených důvodů uzavřel, že k rozhodnutí o kárných žalobách je dána pravomoc orgánu profesní samosprávy (§ 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., výrok I.).

Zvláštní senát podle § 5 odst. 3 zákona č. 131/2002 Sb. zruší rozhodnutí, kterým strana kompetenčního sporu popřela svou pravomoc o věci rozhodovat, ačkoliv podle rozhodnutí zvláštního senátu je vydání rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení v její pravomoci. Dalším výrokem proto zvláštní senát zrušil rozhodnutí kárného senátu ze dne 20. ledna 2015, čj. KŽ 06/2012 – 49, KŽ 02/2013 – 10 a KŽ 03/2013 - 77, a odstranil tak překážku věci rozhodnuté.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále tedy bude kárný senát pokračovat v řízení o podaných kárných žalobách.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 18. ledna 2016

JUDr. Michal Mazanec
předseda zvláštního senátu